

7. Податково-правовий примус має конкретно визначену спрямованість – забезпечення реалізації податкового обов'язку, належного надходження грошових коштів до публічних фондів.

Р. Гаврилюк у монографії «Природа податкового права: антропосоціокультурний підхід» формулює висновок, що у середовищі вчених юристів-фінансистів ще не склався якісно інший, новий підхід до розуміння природи і властивостей імперативності у податковому праві, ніж той, що був успадкований ними від радянської фінансово-правової доктрини. Останній же стверджує, що в юридичній конструкції податку субстанційна держава втілює своє право стягнення податків з їх платників, а останні за цією ж юридичною конструкцією одержують натомість виключно обов'язок сплачувати податки державі. Це, в свою чергу, породжує

неминучу конфліктність таких відносин, протистояння держави і платників податків [6].

Аналізуючи положення ПК України, А.М. Тимченко говорить про те, що чинне податкове законодавство з не належним виконанням податкового обов'язку пов'язує виникнення декілька несприятливих для платника податків наслідків: по-перше, штраф (фінансову санкцію); по-друге, заходи забезпечення виконання обов'язку по сплаті податків і зборів; по-третє, заходи податкового контролю [7, с. 1032].

Підсумовуючи, доцільно зауважити, що за сучасних умов, добровільне виконання платниками податків свого податкового обов'язку стає проблематичним, тому держава і вдається до узаконення примусового способу виконання платниками їх податкового обов'язку та реалізації державою її податкового суверенітету

Література

1. Подоляка А. М. Державний примус як метод впливу на учасників публічно-правових відносин (теоретичний аспект) / А. М. Подоляка // Науковий вісник ЛДУ ВС. – 2009. – № 3. – С. 174– 182.
2. Ровинський Ю.О. Поняття та види державного примусу / Ю.О. Ровинський // Держава і право. — 2010. — Вип. 49. — С. 35-41.
3. Гояйнов А. М. Класифікація правового примусу / А.М. Гояйнов // Актуальні проблеми цивільного права. - Х. : Право, 2011. – С. 149 - 151 с.
4. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 Теорія управління, адміністративне право і процес, фінансове право. / Т. О. Коломоєць. - Х. :, 2005. - 43 с.
5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. – Т. 2: Введение в теорию налогового права. – С. 25.
6. Гаврилюк Р.О. Природа податкового права: антропосоціокультурний підхід: монографія / Р. Гаврилюк. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2014. – 636 с.
7. Тимченко А.М. Деякі особливості державного примусу при реалізації податкових правовідносин / А. М. Тимченко // Форум права. - 2011. - № 1. - С. 1031-1037

УДК 347.191.11

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЗАСНОВНИКІВ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Пугач В.М. - викладач

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

У Законі України «Про акціонерні товариства»[1] не приділено значної уваги способам захисту прав засновників акціонерного товариства. На жаль, не знайшли широкого висвітлення питання захисту прав засновників акціонерного товариства і у наукових дослідженнях, які переважно присвячені питанням охорони та захисту корпоративних прав акціонерів зареєстрованих товариств.

Вибір способів та форм захисту прав засновників акціонерного товариства залежить від таких чинників, як: спосіб порушення прав засновника; правовідносини, за участі в яких відбулось порушення прав засновника; особа порушника; наслідки відповідного порушення.

Способи захисту, які застосовуються в корпоративному праві, можуть бути поділені на дві категорії: універсальні, які

застосовуються для захисту цивільних прав (відшкодування шкоди, припинення правовідношення тощо), а також спеціальні, які застосовуються у корпоративних відносинах (присудження до виконання акціонерним товариством зобов'язань засновників у зв'язку із заснуванням акціонерного товариства).

Захист прав засновників акціонерних товариств може здійснюватися в адміністративному та судовому порядку, який є найбільш поширеним. На вибір форми та способів захисту порушеного права впливає характер правовідносин, в яких порушені права засновника. Корпоративними слід вважати спори, які виникли між засновниками товариства та стосуються створення товариства. Передбачені у ст. 16 Цивільного кодексу України [2] загальні способи захисту не повною мірою можуть забезпечити права та інтереси засновників товариства від порушень з боку недобросовісних засновників. У зв'язку з цим є необхідним надати засновникам товариства право на виключення зі складу засновників особи, яка не виконала зобов'язань із оплати акцій товариства. Враховуючи те, що після реєстрації товариства за рішенням загальних зборів на нього може покладатись відповідальність за зобов'язаннями, які виникли до реєстрації товариства та пов'язані з його заснуванням, з метою забезпечення прав його кредиторів, було б доцільним передбачити можливість визнання договорів, укладених засновниками, недійсними.

Застосування засобів самозахисту засновниками товариства дозволило б швидше розв'язувати спірні ситуації, усувати негативні наслідки порушень їх прав та інтересів без звернення до судових органів.

При цьому потрібно звернути увагу на те, що серед альтернативних способів урегулювання спорів найбільш поширеною є медіація. Медіація – це процес, коли сторони залучають третю особу або осіб для допомоги у мирному врегулюванні спорів, що виникають із приводу контрактних чи інших правових відносин, або пов'язані з ними [3]. Отже, для вирішення спору залучається нейтральна сторона – посередник (медіатор), який веде процес, вислуховує аргументацію сторін щодо суті

спору і активно допомагає їм зрозуміти свої інтереси, оцінити можливість компромісів і самостійно прийняти рішення, яке задовольнить всіх учасників. Відповідно до директиви ЄС «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах», медіатор – це будь-яка третя особа, незалежно від віросповідання чи професії, якій пропонується провести посередництво ефективним, неупередженим і компетентним чином [4].

Перевагами медіації є: простота, економія часу, зниження вартості вирішення спору, можливість впливати на його результат, конфіденційність процедури, можливість збереження або відновлення ділових взаємин з партнерами, запобігання виникненню подібних конфліктів у майбутньому. Медіація забезпечує сторонам кращі, бажаніші результати, допомагає зберегти господарські зв'язки. Судовий розгляд справи, навпаки, часто призводить до припинення або шкоди для подальших взаємин сторін. Медіація дає змогу вирішити правовий конфлікт не тільки з мінімальними затратами коштів та часу, а й на умовах, прийнятних для обох сторін спору. Тому, поширення такого методу вирішення корпоративних спорів було б досить ефективним і сприяло б запобігання, зменшенню загальної кількості корпоративних конфліктів, заощадженню коштів Державного бюджету за рахунок розвантаження судової системи шляхом досудового врегулювання конфліктів.

Отже, впровадження на законодавчому рівні інституту медіації свідчило б про бажання України гармонізувати власне законодавство до світових стандартів, відповідати міжнародним тенденціям у цій сфері. А розширення практики самозахисту, яка відбувається шляхом реалізації наданих учасникам законодавством та внутрішніми актами товариства можливостей із забезпечення своїх прав без звернення до суду чи інших спеціальних державних органів, спростило би процедуру захисту корпоративних прав.

Необхідно зазначити, що сьогодні запропоновано два законопроекти «Про медіацію» [5; 6], але до кожного з них є ряд зауважень, що потребують врахування та подальшого доопрацювання.

Література

1. Про акціонерні товариства Закон України від 17.09.2008 року (Редакція від 01.01.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року (редакція від 19.02.2016 року) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Єрмоєнко Г.І. Медіація як спосіб вирішення суперечок // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://innovations.com.ua>.
4. Директива 2008/52 ЄС «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах» від 05.05.2008 року // Official Journal of the European Union L 136/3.
5. Про медіацію : Проект Закону від 19.03.2015 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
6. Про медіацію : Проект Закону від 03.07.2013 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.

УДК 347. 965

ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Жарчук В.А. - викладач

Вінницький коледж економіки та підприємництва ТНЕУ

У суспільстві, що ґрунтується на верховенстві права, адвокат виконує особливу роль. Обов'язки адвоката не обмежуються сумлінним виконанням того, що йому доручено виконувати в межах дозволених законом. Адвокат має слугувати інтересам правосуддя, а також тим, чий права і свободи йому довірили захищати.

Повага до професійної діяльності адвоката є суттєвою умовою для ствердження верховенства і демократії у суспільстві. Сьогодні в Україні створено правове підґрунтя для надання належної правової допомоги, основу нормативно-правових актів становлять Конституція України [1], Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (надалі - Закон) [2], Кримінальний процесуальний кодекс України [3], Закон України «Про безоплатну правову допомогу» [4] та інші.

В Законі вдалося у значній мірі усунути ті прогалини, які мали місце у регулюванні адвокатської діяльності. Закон, визначаючи правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні більш повніше і ширше регламентує основні питання адвокатської діяльності.

На підставі аналізу положень чинного національного і європейського спеціального законодавства та фахової літератури з права,

етики та психології спробуємо дослідити певні етико-психологічні аспекти адвокатської діяльності.

За ст. 1 Закону адвокат - фізична особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту на підставах та в порядку, що передбачені Законом [2].

Особливості професійної діяльності адвоката полягають у виникненні в процесі її здійснення певних ситуацій, що обумовлені специфікою його соціально-психологічної ролі. Наприклад, відносини адвоката та особи, інтереси якої він представляє, досить часто породжують моральну колізію між суспільним обов'язком у звичайному розумінні та професійним обов'язком додержання адвокатської таємниці, інтересів довірителя тощо. Слід зазначити, що зазначені вище норми не є всезагальними моральними принципами у зв'язку з їхніми приватним характером і нетиповістю для суспільства загалом. Водночас вони не суперечать загальним принципам моралі, оскільки опосередковують об'єктивно необхідні відносини, що відповідають суспільному інтересу. Отже, вимоги адвокатської етики доповнюють і конкретизують вимоги загальносуспільної моралі в умовах здійснення адвокатської діяльності.